

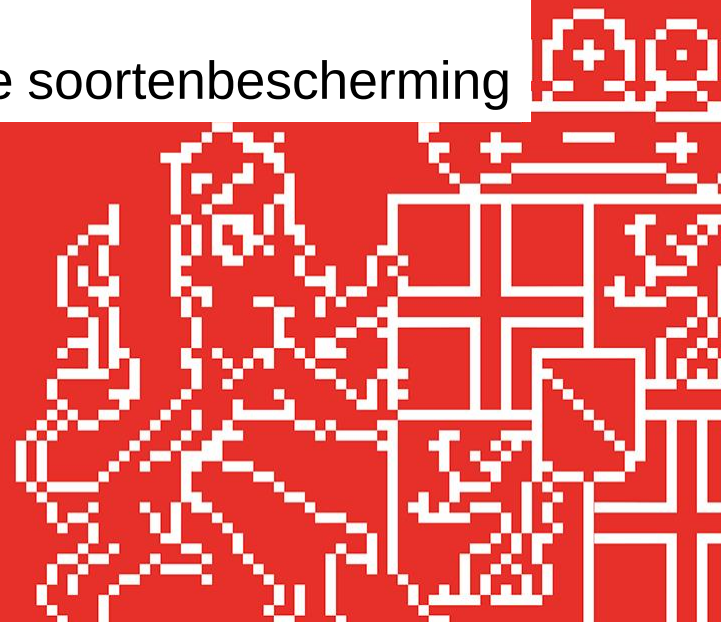

PROVINCIE UTRECHT

VERDUURZAMING EN DE WET NATUURBESCHERMING

Natuurvriendelijk isoleren en gebiedsgerichte soortenbescherming

Webinar HIER klimaatabonnement
voor gemeenten
5 oktober 2023

Wendy van Poppel

- Coördinator biodiversiteit in de gebouwde omgeving
- Stadsgeograaf
- Vanuit werk in gebiedsontwikkeling en verduurzaming door intrinsieke motivatie pre-SMP methodiek ontwikkeld

Wet Natuurbescherming

Wet natuurbescherming (Wnb)

Verbod op het **doden en verstoren** van beschermde soorten en/of het wegnemen van hun **verblijfplaats**.

- Geldt voor **iedereen**, ook particuliere woningeigenaren
- Vraagt om **jaarrond** onderzoek, vereist **ontheffing**
- De ontheffing vereist “**natuurvrij** maken” door ecooloog
- En **gewenningsperiode** voor compensatie verblijfplaatsen

Kortom: kostbaar en tijdrovend

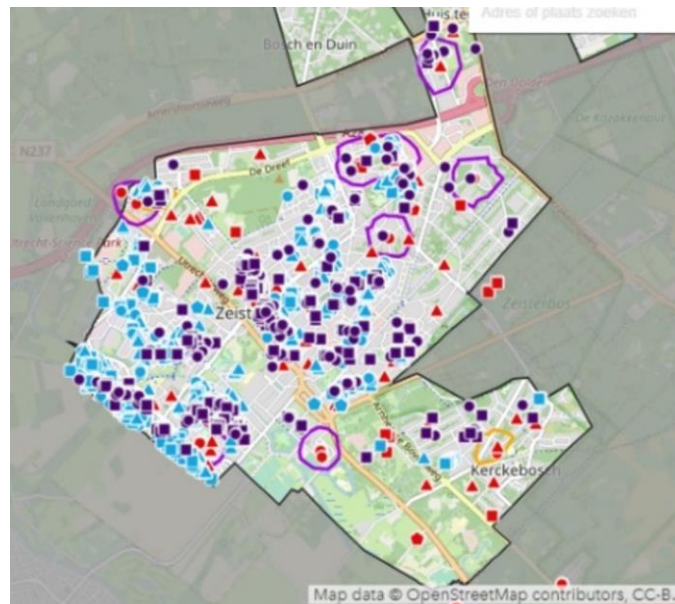
OPLOSSING: SOORTENMANAGEMENTPLAN

Soortenmanagementplannen

Bij een SMP:

- Onderzoekt de gemeente **pro-actief alle beschermde soorten** binnen de stedelijke contour.
- Wordt een plan opgesteld hoe met deze soorten moet worden omgegaan om ze **duurzaam te behouden** ("een plan om de soorten te managen").
- Kan een gebiedsgerichte ontheffing aangevraagd worden voor **vrijwel alle ruimtelijke ingrepen** binnen de stedelijke contour gedurende 10 jaar.

Soortenmanagementplannen

- Onderzoek op **gebiedsniveau** i.p.v. op projectniveau worden populaties en netwerken beschermd (en niet alleen individuen).
- Er wordt een “**ecologische plus**” gecreëerd voor flora en fauna om de verplichte “gunstige staat van instandhouding” te kunnen borgen.
- De investering in een SMP is binnen enkele jaren **terugverdiend**.
- Inwoners, corporaties, ontwikkelaars worden **ontzorgd**, in kosten, gedoe en tijd.
- Verduurzaming en woningbouw kan **sneller**, want geen aparte onderzoeken en ontheffingsaanvragen meer, dus betere planning mogelijk.
- En..... mensen begaan niet meer onbewust een **economisch delict**

MAAR:

MAAR:

- Opstellen van een SMP duurt in totaal 2 jaar;
- Verduurzaming particuliere woningen 2 jaar stilleggen is geen optie;
- Wet blijven overtreden en schade toebrengen aan de populaties ook niet.

Verzoek van Utrechtse gemeenten - in regierol bij de verduurzaming met de Transitievisies Warmte- om een oplossing.

Het pre-SMP

Ontwikkeld door provincie Utrecht met input ecologen, juristen, en de isolatiebranche, met als belangrijk onderdeel het **natuurvriendelijk isoleren**.

In de kern:

- Starten ecologisch onderzoek voor het SMP
- “Per direct” een tijdelijke ontheffing
- Particulieren kunnen (onder voorwaarden) hun woning isoleren
- Zónder individueel onderzoek of ontheffingsprocedure.

De pre-SMP methodiek heeft een **ecologisch** en een **juridisch** spoor

Ecologisch

- Individuele dieren worden beschermd door Natuurvriendelijk isoleren
- Nieuwe reguliere verblijfplaatsen per woning, altijd, bij elke woning
- Netwerken beschermd door preventieve compensatie kraamverblijven
- Toevoegen van data gedurende onderzoek

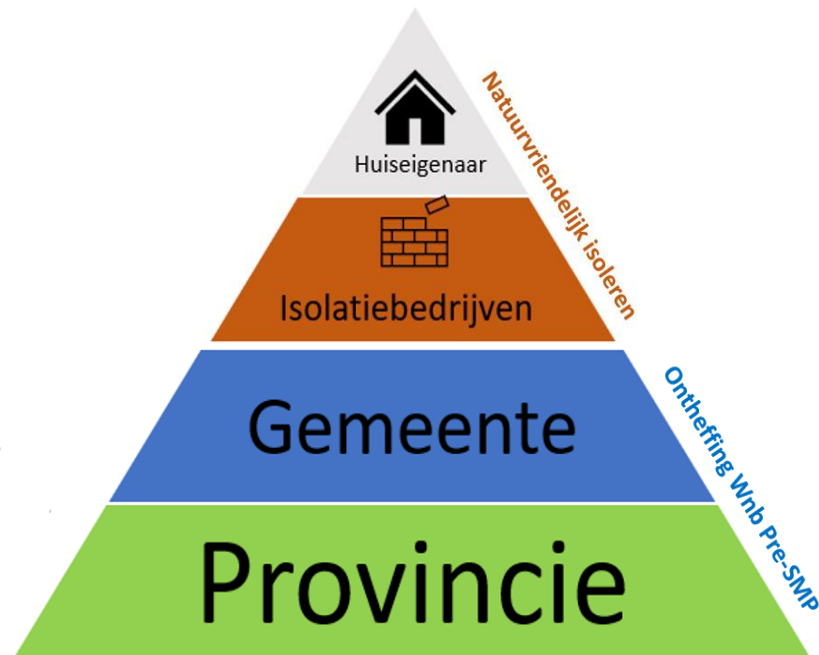
Juridisch

- Ontheffing met voorwaarden (niet doden, nieuwe verblijfplaatsen)
- Staat van instandhoudingstoets per gemeente
- Model van Snijder
- Zorgplicht staat centraal

Voorwaarden pre-SMP:

- **Natuurvriendelijk isoleren:** particulieren kiezen voor bedrijf dat “natuurvriendelijk isoleert” (natuurvrij maken en alternatieve voorzieningen realiseren)
- **Gebiedscompensatie:** gemeente realiseert aantal grotere (kraam)verblijven voor vleermuizen.

Na twee jaar moet er een SMP zijn.

Raad van State uitspraak 2 augustus 2022:

- Wettelijke **zorgplicht**: eenmalig onderzoek endoscoop niet voldoende
- Quick scan en aanvullend ecologisch in de basis vereist
- Maar: “**nieuwe kansrijke ontwikkelingen**” :
- Onderzoek op **gebiedsniveau**, met SMP

Geen oordeel over SMP of pre-SMP in uitspraak, wel genoemd als oplossingsrichting

Pre-Soortenmanagementplannen

Uitrol (pre-) SMP's (in provincie Utrecht)

- Gemeenten zien het belang van een (pre-)SMP voor het kunnen uitvoeren van de Transitievisies Warmte.
- Branchevereniging VENIN heeft bij ontwikkeling pre-SMP meegedacht over invulling natuurvriendelijk isoleren.
- Ecologische wereld ziet dit over het algemeen als de meest praktische en ecologisch verantwoorde oplossing.
- Meerdere provincies zijn enthousiast en bereiden vaststelling voor (2 tot 6 maanden). Overijssel werkt sinds februari 2023 met deze methodiek.
- Ministerie BZK heeft €6,9 + €44 mln beschikbaar gesteld voor gemeentelijke SMP's

**NATUUR
VRIENDELIJK
ISOLEREN**

OPSTELLEN VAN EEN PRE-SMP EN EEN SMP

Natuurvriendelijk isoleren onder een pre-SMP (pre-soortenmanagementplan) brengt de doelen voor verduurzaming en de verantwoordelijkheid voor natuurbescherming samen. Met een SMP krijgt een gemeente een ontheffing van de Wet natuurbescherming. Het opstellen van een SMP duurt één à twee jaar, dit is dus geen directe oplossing. Het pre-SMP is dat wel. Daarmee zet u meteen de eerste stap naar een SMP voor uw gemeente.

Ontheffing voor pre-SMP 📅 CA. 2 MAANDEN

FASE 1

Aanmelden bij de provincie

Bepalen ontheffingsgebied pre-SMP
Met provincie

Aanhaken collega's gemeente
Duurzaamheid/energietransitie, woningbouw, natuur, juridische zaken, bestuursondersteuning, communicatie

Vorbereiden bestuurlijk besluit of akkoord wethouder
Delen met provincie

Maken compensatieplan
Met provincie locaties en aantal te compenseren verblijfsplaatsen bepalen, verdeeld over pre-SMP- en SMP-periode.

Aanbesteding SMP-onderzoek ecologische adviesbureaus
Provincie kijkt desgewenst mee naar uitvraag en offertes

Bespreken projectplan met ecologisch adviesbureau en provincie

BESTUURLIJK BESLUIT/
AKKOORD WETHOUDER

ECOLOGISCH
ADVIESBUREAU

Compensatie pre-SMP en onderzoek SMP 📅 1 TOT 2 JAAR

FASE 2

Aanvragen ontheffing pre-SMP bij provincie
Op basis van format

Communiceren naar inwoners over natuurvriendelijk isoleren
Provincie ondersteunt met communicatietoolkit

Compenseren grote kraamverblijfsplaatsen
Met provincie (en ecologisch adviesbureau)

Aanvragen subsidie Biodiversiteit: Soortenmanagementplan bij provincie
Offerte en plan ecologisch adviesbureau nodig

Uitvoeren SMP-onderzoek
Tussentijds bespreken met provincie

Opstellen SMP
Tussentijds bespreken met provincie

Aanvragen ontheffing SMP bij provincie
Beoordeling door provincie. Let op: maximaal 18 maanden na ontheffing pre-SMP

ONTHEFFING
PRE-SMP

INWONERS KUNNEN NU **STARTEN**
MET NATUURVRIENDELIJK ISOLEREN

SMP
KLAAR

ONTHEFFING SMP,
START SMP-PERODE
10 JAAR

Provincie Utrecht faciliteert gemeenten:

- handreiking SMP's
- eisen voor aanbesteding (voor vlote ontheffing verlening)
- voorbeeld onderzoeksprotocol SMP
- SMP subsidie (tot max 50% / 150.000 euro)
- “draaien” pre-SMP, meekijken naar compensatie
- pre-SMP ontheffing geen leges
- toolkit communicatie
- begeleiding bij “werken met een SMP” binnen gemeentelijks organisatie

Middelen BZK / NIP

- 2022: 6,9 miljoen
- 2023: 44 miljoen

Te verdeling via subsidies gemeenten voor opstellen of uitvoeren SMP, voor provincie voor faciliteren proces

Alle beleidsstukken, formats etc. provincie Utrecht zijn beschikbaar voor alle provincies.

Belangrijkste advies:

**Start morgen (of vanmiddag) met contacteren ecologisch
adviesbureau voor opstellen soortenmanagementplan!**

Contact en informatie

www.natuurvriendelijkisoleren.nl

www.provincie-utrecht.nl/smp

samenvoornatuur@provincie-utrecht.nl

wendy.van.poppel@provincie-utrecht.nl

 06-21124651

david.van.der.veen@provincie-utrecht.nl

 06-42547852

**NATUUR
VRIENDELIJK
ISOLEREN**

Natuurvriendelijk isoleren

- Essentieel onderdeel van de pre-SMP methodiek
- Ontwikkeld met isolatiebranche en ecologen
- Bedrijven worden door ons getraind
- Werkbaar én bescherming dieren
- Altijd in combinatie met (pre-)SMP
- Isolatiebedrijven willen het opnemen in eigen certificering

www.natuurvriendelijkisoleren.nl

Wat is natuurvriendelijk isoleren?

Wist u dat bij het isoleren van uw spouwmuur of dak dieren zoals huismussen, gierzwaluwen of vleermuizen kunnen worden gedood? Dat is niet nodig! U kunt namelijk natuurvriendelijk isoleren! Daarbij kunnen de dieren wegvliegen voordat wordt geïsoleerd en krijgen ze vervangende verblijfplaatsen. Zo bespaart u energie én beschermt u de natuur.

[Ja ik wil natuurvriendelijk isoleren!](#)

[Meer over natuurvriendelijk isoleren](#)

**Ik ben een
woningeigenaar**

Meedoen is eenvoudig. Kies voor een isolatiebedrijf dat natuurvriendelijk isoleert. Het isolatiebedrijf doet de rest.

[Ga verder als woningeigenaar](#)

**Ik werk bij
een gemeente**

Hoe kunt u de warmtetransitie combineren met de zorgplicht voor wettelijk beschermde dieren?

[Ga verder als gemeente](#)

**Ik werk bij
een isolatiebedrijf**

Wilt u natuurvriendelijk isoleren ook aanbieden aan uw klanten? Volg dan de gratis training!

[Ga verder als isolatiebedrijf](#)

Voorkomen dat dieren doodgaan

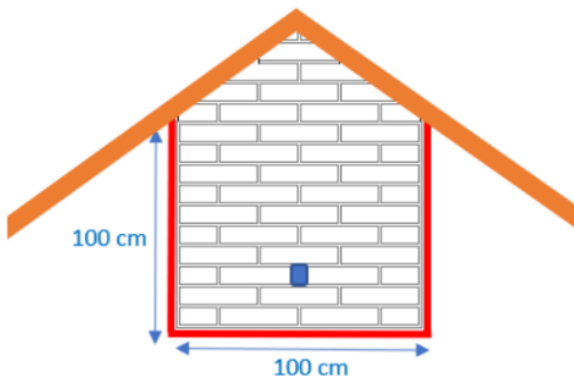

- Dieren de gelegenheid geven te ontsnappen: **Natuurvrij maken**
- Kieren en gaten dichten en “flapjes” over de overige gaten. Dieren kunnen wel nog naar buiten, maar niet meer naar binnen.

Zorgen voor nieuwe verblijfplaatsen

Het isolatiebedrijf zorgt voor:

- Behoud van verblijfplaatsen in de spouw met spouwborstel (1x1 meter),
- of bij uitzondering *Vogel- of vleermuiskastjes*. De *vleermuis verblijfplaatsen* worden vaak onzichtbaar weggewerkt.

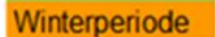
Natuurkalender

De natuurkalender:

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Vleermuiswerende maatregelen plaatsen			x								x	

Toegestaan, na 4 dagen is de woning vleermuisvrij

Toegestaan maar woning is pas vleermuisvrij ná de winterperiode

Effectiviteit vleermuiswerende maatregelen moet worden ingeschat door ecooloog (avondtemperatuur 2 dagen achtereen > 10 °C)

Niet toegestaan

actie ^

Wat gaat u bij deze woning doen?

isoleren en zonnepanelen plaatsen (op he ▼

Gaat u het dak isoleren?

ja - binnendak ▼

Gaat u de muur isoleren?

ja - muur van buitenaf isoleren ▼

datum natuurvrij:

20-10-2022 ▼

datum isolatie:

28-10-2022 ▼

Bijlagen:

Geen

Toevoegen:

Geen bestand gekozen

Waarschuwing: wijzigingen in bijlagen worden automatisch opgeslagen

Contact en informatie

www.natuurvriendelijkisoleren.nl

www.provincie-utrecht.nl/smp

samenvoornatuur@provincie-utrecht.nl

wendy.van.poppel@provincie-utrecht.nl

 06-21124651

david.van.der.veen@provincie-utrecht.nl

 06-42547852